

Francesco Piemontesi balt nostalgie en melancholie samen

IETS VAN HET VERLEDEN WAT ER NIET MEER IS

Hij betreurt dat zijn optreden in het Concertgebouw niet kon doorgaan en dat zijn debuut bij de New York Philharmonic is uitgesteld. Maar aan werk heeft de Zwitserse pianist FRANCESCO PIEMONTESE óók ten tijde van corona geen gebrek. Luister spreekt met hem naar aanleiding van Bach Nostalgia, zijn nieuwe album. "Bachs muziek spreekt niet alleen de analist aan, maar ook de man van de straat."

Tekst: COR OLIEMEULEN
Foto: MARCO BORGGREVE

Je hebt musici die tijdens hun bezoek aan een concertplaats de kroeg induiken, maar Francesco Piemontesi beklimt dan, gewapend met oordopjes, liever een kerk-toren. "Al als kind wilde ik altijd luisteren naar kerkklokken. Ik heb veel torens in Europa beklommen om ze te horen, zo ook de Dom in Utrecht en de Westerkerk in Amsterdam. Op een dag ontdekte ik dat het geluid dat je hoort in feite niet bestaat. Ons gehoor kan geen boventonen waarnemen – de frequentie ligt hoger dan de grondtoon van dat geluid – en construeert een toon die er niet is. Ik denk dat kerkklokken helpen mij te herinneren aan het geluid dat ik in gedachten had voor mijn piano."

TOEGANKELIJKE BACH

Piemontesi is gezegend met een uitzonderlijke verfijning van expressie, die verbonden is met een volmaakte technische vaardigheid. Dankzij talrijke optredens in bijna alle grote zalen, met bijna alle grote orkesten en tal van grote dirigenten oogstte hij voornamelijk lof met zijn interpretaties van Mozart en het vroege romantische repertoire. Ook heeft hij een nauwe verwantschap met latere componisten als Brahms, Liszt, Dvořák, Ravel, Debussy en Bartók. Afgelopen september verscheen *Bach Nostalgia*, zijn nieuwe

album met daarop negen stukken van Johann Sebastian Bach, bijna allemaal transcripties van Ferruccio Busoni. Het *Italian Concerto*, BWV 971 geldt als centraal stuk, waarin Piemontesi nostalgie en melancholie samenbalt. "De Bach-arrangementen van grote pianisten uit de negentiende en twintigste eeuw vervullen me met nostalgie", aldus de pianist, die negen jaar geleden in Berlijn is neergestreken. "Met zijn transcripties voor de piano maakte Busoni de componist Bach toegankelijk voor de moderne muziekwereld. Toen ik zelf de muziek ging analyseren, ontdekte ik niet alleen dat die op het emotionele vlak fantastisch is, maar ook dat die ongelooflijk goed is geconstrueerd. Bachs muziek spreekt niet alleen de analist aan, maar ook de man van de straat. Als je eenmaal een connectie hebt met een stuk muziek, dan wil je het zelf ook gaan spelen."

MODERNE PIANO

Bach stond altijd centraal in Piemontesi's muzikale ontwikkeling. "Als kind van zes of zeven luisterde ik al naar zijn partita's en passies. Ik was absoluut gefascineerd door Bach. Plotseling hoorde ik al die stemmen die bij elkaar kwamen en hoogst originele harmonieën. Andere kinderen gingen sporten, maar ik moest van mezelf uren naar die muziek luisteren en kon me er niet van losmaken. Het was mijn idee om enkele Bach-transcripties op te nemen die ik al in mijn kindertijd hoorde. Later ging ik naar concerten en hoorde ik uitvoeringen met de originele instrumenten. Ik ontdekte Bach vanuit een historisch perspectief. Maar wat blijkt: Bach spelen op een moderne piano maakt de muziek triester en nostalgischer dan Bach met de klavecimbel. Ik speel al dertig jaar piano en ben als het ware vergroeid met het

Paspoort FRANCESCO PIEMONTESE

Geboren: 1983, Locarno (Zwitserland)
Opleiding: Hochschule für Musik und Theater in Hannover
Functie: Pianist, artistiek directeur Settimane Musicali di Ascona
Prijzen: Koningin Elisabethwedstrijd voor piano (2007), BBC New Generation Artist (2009-2011)
Hobby's: lezen, wielrennen, kerkklokken

instrument, dus ik waag me niet aan het klavecimbel. Hoewel je een klavecimbel goed met een moderne piano kunt imiteren, leer ik veel van mensen die dat instrument wel goed beheersen. Ik herinner me nog goed dat ik werd voorgesteld aan Ton Koopman, nadat hij een Bach-passie in Dortmund had gediregeerd. Ik wilde een Bach-partita spelen en vroeg hem advies over de uitvoering en de historische context. We hebben een halve dag zitten praten en hij leerde me veel over ornamenten en frasering. Een tijdje later nodigde hij me uit om met hem te spelen. Ik deed verschillende Mozart-concerten met hem, zoals in Parijs en Stockholm."

NEDERLANDSE KLOKKENGIETERS

Piemontesi is van mening dat iedereen veel kan leren van mensen uit andere disciplines en die ideeën kan integreren in het eigen werk. Zo heeft de pianist zich laten inspireren door Andrej Tarkovski en vernoemde hij de titel van zijn nieuwe Bach-album naar een film van de befaamde Russische filmmaker, van wie hij een groot fan is. "Ik liep onlangs nog rond in Toscane op de plaats waar hij zijn film *Nostalgia* heeft opgenomen. De grootste parallel met mijn nieuwe album is de atmosfeer, iets van het verleden wat er niet meer is. Ja, ik zie beelden uit Tarkovski's films als ik speel. Spelen is voor mij balanceren met emoties. Ik put overal inspiratie uit. Natuurlijk ook uit opnames die ik hoor, maar vooral film heeft een grote invloed op mij: beelden en muziek gaan mooi samen."

Bach Nostalgia is opgenomen in een Berlijnse kerk, de Jesus-Christus-Kirche. Piemontesi nam daar eerder al zijn Schumann-sonates op én hij beklom natuurlijk de toren. "Maar de mooiste kerkklokken hangen in Nederland. Jullie hebben een geweldige traditie van klokkengieters." «

Bach Nostalgia - werken van Johann Sebastian Bach, Ferruccio Busoni, Wilhelm Kempff en Maximilian Schnaus
Francesco Piemontesi
Pentatone, PTC5186846